

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНСАМБЛЕВА ГРА

Освітня програма «Середня освіта (Музичне мистецтво)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Ансамблева гра
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Таран І. М. , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування Новосядла І. С. , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування. Рудик М. М. , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	Таран І. М. (0342) 523429 Новосядла І. С. (0342) 523429 Рудик М. М. (0342) 523429
Е-mail викладача	Таран І.М. iryna.taran@pnu.edu.ua Новосядла І. С. inovo69@gmail.com Рудик М. М. amelikamusic@gmail.com
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmvd.pnu.edu.ua . Також доступні усі можливі консультації шляхом онлайн та офлайн.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Ансамблева гра» призначена для вивчення студентами денної та заочної форм навчання Навчально-наукового інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та є необхідним компонентом загальнотеоретичної та професійної підготовки музикантів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є здобуття студентами навиків ансамблевої гри на фортепіано в об'ємі, необхідному для подальшої професійної музично-педагогічної та виконавської діяльності. Вивчення дисципліни забезпечує удосконалення теоретичних знань та формування ансамблевих виконавських умінь і навичок, сприяє розвитку музичного кругозору та художнього смаку.</p> <p>Зміст дисципліни полягає у забезпеченні практичної спрямованості навчального процесу студентів; їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньої програми, сформованої на вимогу часу й побажаннями слухача. У зв'язку з потребою диференціації індивідуальних завдань теоретичний виклад матеріалу необхідно якомога більше ілюструвати прикладами з конкретних ансамблевих фортепіанних творів, а індивідуальні заняття доповнювати обговоренням самостійних завдань. Ця діяльність буде ефективною, якщо завдання не будуть дублюватись, що дасть можливість кожному піаністу самостійно набувати знань, умінь та навиків творчої</p>	

ансамблевої діяльності. Концепція програми спирається на свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної та музичної педагогіки; доцільність практичного використання ансамблевих шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних авторів; яскраві зразки української фортепіанної музики; використання традицій фортепіанної школи та новітніх індивідуально-особистісних педагогічних технологій, індивідуальних манер ансамблевої виконавської техніки тощо.

Завдання навчальної дисципліни полягають у: 1) професійній підготовці та вихованні фахівців – музикантів-піаністів для практичної діяльності вчителя музичного мистецтва в системі загальної та спеціалізованої шкільної музичної освіти; 2) підготовці висококваліфікованих музикантів, які досконало володіють виконавською майстерністю ансамблевої гри на фортепіано; 3) оволодінні різноманітними фортепіанними ансамблевими програмами, новітніми методиками, що передбачають постійне збагачення ансамблевого репертуару та підвищення виконавської майстерності; 5) знанні основних етапів опрацювання фортепіанних творів, як сольних, так і ансамблевих. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні: знати : ансамблевий репертуар, необхідний для музичного та художньо-пізнавального розвитку піаніста; композиторські, виконавські стилі, жанри світової музичної літератури; специфіку ансамблевої гри в чотири руки та на двох фортепіано; вміти : грамотно опрацьовувати музичний матеріал, читати з листа, ескізно вивчати ансамблевий твір, грати в ансамблях, акомпанувати, підбирати супровід, самостійно опрацьовувати ансамблевий репертуар, непередбачений програмою; вирішувати поставлені творчі завдання шляхом постійного розвитку музичного досвіду в поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; репрезентувати свої досягнення публічно: участь у концертах, конкурсах тощо.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «**Ансамблева гра**» полягає у формуванні в студентів-піаністів різнобічних якостей та вмінь, необхідних для практичної діяльності в галузі музичної педагогіки, підготовці фахівців, здатних до виконавсько-ансамблевої, навчально-виховної та музично-освітньої роботи у сфері музичного-педагогічного виховання.

Програма враховує притаманну даній дисципліні систему міждисциплінарних зв'язків, адже для гармонійного і повноцінного вивчення предмету необхідний зв'язок із низкою таких спеціальних дисциплін, як історія та теорія музики, історія фортепіанного виконавства, методика викладання фахових дисциплін, диригування та читання партитур, теорія музики, гармонія, профільний інструмент тощо.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від досягнення таких **цілей**: формування знань принципів та методів роботи з фортепіанним ансамблевим репертуаром; ознайомлення із певною кількістю творів, різноманітних за жанром, стилем та формою; удосконалення професійних виконавських навичок; формування навичок єдності виконавських прийомів у спільній виконавській діяльності – гри в ансамблі та акомпануванні; прищеплення навичок самостійної роботи над фортепіанними ансамблевими творами; сприяння формуванню художнього та естетичного смаку на зразках народної музики, української та зарубіжної класики, творах сучасних композиторів; формування навичок читання з листа ансамблевих творів та хорових партитур, підбору на слух; ознайомлення із основними прийомами транспонування творів для фортепіано тощо; розвиток здатності до концертно-виконавської автономності та дотримання норм і правил академічної доброчесності.

4. Компетентності

У результаті вивчення дисципліни «Ансамблева гра» у студентів мають бути сформовані такі загальні та фахові **компетентності**:

Загальні компетентності

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, використовувати різні форми комунікативних процесів, вільно оперувати професійною термінологією, володіння навичками редагування й перекладу текстів, пов'язаних із фахом.

- Здатність використовувати професійну літературу, фахові термінологічні словники та допоміжні джерела; здатність оперувати фаховою термінологією в професійному середовищі.

- Наявність навичок міжособистісної взаємодії.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурної ерудиції та світогляду; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій, розвиток здатності до інтелектуальної автономності та дотримання норм і правил академічної доброчесності.

- Здатність до самостійного пошуку та обробки інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- та відеоматеріал у соціальній та професійній діяльності.

- Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

- Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

- Здатність виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва. Здатність формувати та удосконалювати ансамблево-технічні та виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навички свідомого володіння ансамблевою грою; застосовувати весь комплекс засобів виразності, артистичну, сценічну майстерність у професійній діяльності.

- Знання сучасних теоретичних основ музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.

- Здатність інтегрувати складні професійні вміння ансамблевої гри на музичних інструментах щодо музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

Фахові компетентності

- Здатність використовувати знання теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій освіти як фундаменту для характеристики й аналізу мистецьких явищ і процесів та здатність використовувати мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей.

-Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових

закладах освіти.

- Здатність виконувати конкретні наукові і практичні завдання, які ілюструють набуті дослідницькі навички з аналізу мистецьких проблем, включаючи збір, аналіз, інтерпретацію та застосування різних даних.

- Здатність до розробки викладацьких, навчальних та оцінювальних мистецько-педагогічних стратегій і розуміння їх практичної значущості.

- Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, зокрема ансамблевої гри; керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

- Уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва.

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності

- Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

- Здатність демонструвати високий рівень виконавської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності в репетиційній, педагогічній та творчій роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

- Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організувати освітній процес на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

5. Результати навчання

- Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

- Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання ансамблевої гри на музичних інструментах.

- Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів відповідно до їх вікових особливостей.

- Володіння принципами організації ансамблевої гри, здійснювати змістовний аналіз музичного твору, емоційно й цікаво розповідати учням про музику і музикантів, події музичного життя.

- Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

- Вміння вільно читати з листа, транспонувати і підбирати по слуху музичні твори, аранжувати та ілюструвати найрізноманітніші ансамблеві твори для певних виконавських складів.

- Володіння теоретичними та практичними основами ансамблевого

інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних вікових груп.

- Уміння формулювати наукову проблему в галузі музично-педагогічної освіти; будувати та вдосконалювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного ансамблевого самовдосконалення.

- Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, ансамблево-концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

- Володіння теоретичними засадами ансамблевого виконавства, знання виразових можливостей ансамблевої музики та закономірностей інструментального виконавства в цілому та методичними принципами формування практичних навичок ансамблевої гри.

- Володіння методичними засадами ансамблевої гри; навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром; найрізноманітнішим ансамблевим інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів; засвоєння матеріалу шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності.

- Знання репертуару, необхідного для музичного та художньо-пізнавального розвитку інструменталіста; композиторських, виконавських стилів, жанрів світової музичної літератури; специфіки ансамблевої гри на інструменті; знання методики поетапного вивчення твору; особливостей роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; вміння застосовувати набуті творчо виконавські навички у педагогічній діяльності.

- Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення ансамблево-виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

- Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема доступності, послідовності навчання; новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій і новаторства.

- Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської, ансамблевої діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, ансамблевих та індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
індивідуальні заняття	14
самостійна робота	76

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
VI	014.13 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	III курс першого (бакалаврського) рівня	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

Змістовий модуль 1. Розвиток музичного мислення в роботі над ансамблевими творами					
Засвоєння принципів роботи з нотним матеріалом та виконання ансамблевого твору	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 8 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Зорові та слухомоторні уявлення виконавців у процесі формування інтерпретаційної моделі ансамблевого твору	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Прийоми звуковидобування та виконавські засоби художньої виразності (динаміка, артикуляція, педалізація), притаманні ансамблевим творам	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Етапи роботи над ансамблевим твором: гра по партіях, підбір аплікатури, освоєння фактури окремих партій, розподіл уваги, вокалізація окремих голосів тощо	індивід. заняття	нотний текст	1 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. Виконавська інтерпретація ансамблевих творів					
Стильовий підхід в інтерпретації ансамблевих творів	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 8 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

інтерпретаційної моделі ансамблевих творів					
Особливості виконавського втілення художніх засобів музичної виразності у ансамблевих творах	індивід. заняття	нотний текст	2 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Розширення музичного світогляду та реалізація педагогічних задумів у процесі виконання ансамблевих творів	індивід. заняття	нотний текст	1 год. інд. зан., 10 год. сам. роб.	згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

7. Система оцінювання курсу

Загальна оцінювання курсу	система	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів онлайн та офлайн навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами на безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів (онлайн та офлайн).</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку студентів та засвоєння ними освітньої програми на певному етапі навчання.</p> <p>Форма контролю: VI семестр: залік.</p> <p>На заліку студент демонструє навички роботи над фортепіанними ансамблевими творами, здатність відтворювати авторський задум, виражений у різноманітних за змістом, формою, фактурою та стилем творах, виконавську культуру, витримку та самостійність у вирішенні художніх завдань. Усі ансамблеві твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки студента: уміння виразного виконання за стилем, змістом, жанром творів, використовуючи засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка,</p>
---------------------------	---------	--

педалізація, агогіка); можливість реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму ансамблевого твору.

Критерії оцінювання:

«ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється студенту, що показав під час виконання ансамблевих творів:

- високий професійний рівень володіння інструментом;
- високу технічну майстерність;
- відчуття темпоритму;
- володіння засобами музичної виразності – звуковидобуванням, динамічними відтінками, штриховою палітрою, педалізацією, агогікою;
- знання і розуміння стильових та жанрових особливостей твору;
- вміння передати на інструменті виразність та яскравість музичних образів, художнього змісту;
- високий ступень розвиненості музично-естетичної свідомості й смаку;
- високий рівень психологічної підготовки до сценічного виступу й якісне концертне виконання програми.

«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється студентам, які під час виконання ансамблевих творів:

- представили в повному обсязі програму (при відсутності індивідуально-творчого ставлення до виконуваних творів);
- передали художній зміст творів;
- показали добре володіння інструментом (при відсутності яскравості у виконанні артикуляційних і динамічних відтінків та наявності технічної скутості);
- припустили деякі помилкові дії у виконанні. Можна допустити випадковий зрив за умови відповідальної ретельної підготовки.

«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється студентам, які під час виконання ансамблевих творів:

- продемонстрували низький рівень володіння інструментом;
- представили програму не в повному обсязі;
- спотворювали низькою якістю виконання композиторський задум;
- не зуміли передати художні образи, зміст музичного твору;
- продемонстрували низький технічний рівень, посереднє володіння засобами музичної виразності;
- допущені помилки у виконанні нотного тексту,

	<p>часті зупинки, викликані психологічною та технічною невідповідністю студента.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» отримують студенти, які під час виконання ансамблевих творів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - слабо володіють інструментом; - нездатні передати виконавську концепцію музичного твору; - виконали програму невпевнено, з помилками, зупинками, що зумовлено безвідповідальною слабкою підготовкою до екзаменів та заліків.
Вимоги до письмової роботи	<p>Навчальна дисципліна передбачає можливість написання індивідуальних письмових завдань із опрацювання обов'язкової та додаткової літератури, а також аналізу музичних творів. Письмові завдання оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)</p>
Індивідуальні заняття	<p>Під час індивідуальних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки студента до виконання конкретної програми. Поточна успішність з дисципліни є основною інформацією при проведенні заліків.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)</p>
8. Політика курсу	
<p>Курс розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «бакалавр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення шостого (6) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»).</p> <p>Навчальна дисципліна є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці і вимогам. Відповідно, всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання тощо є чинними при вивченні навчальної дисципліни.</p> <p>Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.</p> <p>Підготовка ансамблевої програми студентом передбачає формування навичок</p>	

вільного володіння інструментом, зокрема здатність використовувати його у навчальній і концертно-виконавській діяльності, відтворювати авторський задум, виражений в різноманітних за змістом, формою, фактурою та стилем музичних творах, виконавську культуру, витримку та самостійність у вирішенні художніх завдань.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати : ансамблевий репертуар, необхідний для музичного та художньо-пізнавального розвитку виконавця; композиторські, виконавські стилі, жанри світової музичної літератури; специфіку ансамблевої гри;

вміти : грамотно опрацьовувати ансамблевий матеріал, читати з листа, ескізно вивчати виконуваний твір, грати в ансамблях, акомпанувати, підбирати супровід, самостійно опрацьовувати репертуар, непередбачений програмою; вирішувати поставлені творчі завдання шляхом постійного розвитку музичного досвіду в поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; репрезентувати свої досягнення публічно: участь у концертах, сольні концерти, конкурси тощо.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають індивідуальні заняття курсу (онлайн та офлайн). Пропуски індивідуальних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року зі змінами 29 листопада 2017 року.

9. Рекомендована література

1. Алексеев А. Д. Из истории фортепианной педагогики К.: Муз. Украина, 1974. 162 с. URL: <https://www.piano.ru/scores/books/alex-ped.pdf>
2. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. 4-е изд. СПб.: Лань; Планета музыки, 2017. 280 с.
3. Баренбойм Л. А. Музыкальная педагогика и исполнительство: учеб. пособ. СПб.: Лань; Планета музыки, 2016. 340 с.
4. Блажеквич Г. Й., Старух Т. М. Правда і міфи про львівських піаністів – основоположників фортепіанної школи. Львів: Сполом, 2002. 226 с.
5. Браудо Й. А. Об изучении клавирных сочинений Баха в музыкальной школе. СПб.: Композитор, 2004. 92 с.
6. Використання методичних розробок українських педагогів-піаністів середини ХХ століття у самостійній роботі студентів над фортепіанною технікою: Метод. рекоменд. для студентів спеціалізації «Хорове диригування», спеціальності «Музична педагогіка та виховання». Уклад. Н. Зимогляд. Х.: ХДАК, 2000. 16 с.
7. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: Логос, 2001. 223 с.
8. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. М.: Музыка, 1968. 112 с.
9. Глазунова І. К. Організація інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики в умовах модульно-рейтингового навчання: метод. рекоменд. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. 68 с.
10. Гнесина Е. Ф. Фортепианная азбука. СПб.: Планета музыки, 2016. 32 с.
11. Гончаренко Л. П. Методика викладання музичного інструмента у вищій школі :

- метод. матеріали для самостійної роботи студента. Кіровоград, 2007. 35 с.
12. Грум-Гржимайло Т. Н. Музыкальное исполнительство М.: Знание, 1984. 157 с.
 13. Історія української музики : в 6 т. Т. 4. За ред. М. Гордійчук. К. : Наукова думка, 1992. 616 с.
 14. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичнi аспекти виконавських традицiй в українському пiанiстичному мистецтвi першої половини ХХ столiття. Івано-Франкiвськ: Факел, 2004. 146 с.
 15. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання на клавішно-струнних інструментах. Тернопiль : Астон, 1998. 298 с.
 16. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України: іст. нариси Львiв : КiНПАТРi ЛТД, 2017. 611 с.
 17. Кашкадамова Н. Б. Фортеп'янне мистецтво у Львові. Тернопiль: Астон, 2001. 400 с.
 18. Кашкадамова Н. Б. Фортепiанне мистецтво Шопена: Науково-методичний нарис. Тернопiль: Астон, 2000. 80 с.
 19. Кашкадамова Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортеп'янному мистецтвi ХХ сторiччя. Львiв : КiНПАТРi, 2014. 343 с.
 20. Кияновська Л. О. Стилiвова еволюція галицької музичної культури ХІХ-ХХ ст. Тернопiль: Астон, 2000. 339 с.
 21. Кли́н В. Л. Українська радянська фортепiанна музика 1917–1977 рр. К.: Наукова думка, 1980. 314 с.
 22. Коган Г. М. Вопросы пианизма. М.: Сов. композитор, 1968. 461 с.
 23. Коган Г. М. У врат мастерства. Работа пианиста. М.: Музыка, 1969. 342 с.
 24. Курковський Г. М. Питання фортепiанного виконавства. К.: Муз. Україна, 1983. 138 с.
 25. Лесик Д. Й. Творчий портрет пiанiста i педагога Богдана Тихонюка. Івано-Франкiвськ: Плай, 2001. 112 с.
 26. Любомудрова Н. А. Методика обучения игре на фортепиано М.: Издательство Юрайт, 2019. 180 с.
 27. Мартинсен К. Индивидуальная фортепианная техника. М.: Музыка, 1966. 220 с.
URL: <https://notkinastyu.ru/martinsen-k-a-individualnaya-fortepeinnaya-tehnika-1966/>
 28. Малиновская А. Фортепианное исполнительское интонирование. А. Малиновская. М.: Музыка, 1990. 77 с.
 29. Мильштейн Я. Вопросы теории и истории исполнительства. Изд. 2. СПб: Планета музыки, 2019. 264 с.
 30. Милич Б. Е. Воспитание ученика-пианиста в 1-2, 3-4, 5-7 классах ДМШ. Б. Е. Милич. К. : Муз. Украина, 1977, 1979, 1982. 77 с., 64 с., 85 с.
 31. Михелис В. Л. Первые уроки юного пианиста Л. : Госмузиздат, 1962. 63 с.
 32. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. СПб: Лань, 2015. 256 с.
 33. Некрасов Ю. І. Комплексне навчання гри на фортепiано : навч.-метод. посiбник для вищ. муз. навч. закладiв. Одеса : АстроПринт, 2000. 148 с.
 34. Николаев А. Очерки по истории фортепианной педагогики и теории пианизма. М. : Музыка, 1980. 225 с.
 35. Пастеляк Н. Поемність в українській фортепiанній музицi першої половини ХХ ст.. Львiв : Сполом, 1997. 128 с.
 36. Питання фортепiанної педагогiки та виконавства. Ред. А. Й. Корженевський. К.: Муз. Україна, 1981. 116 с.
 37. Савицький Р. Основні засади фортепiанної педагогiки. Передмова Н. Кашкадамової. Тернопiль: Астон, 2001. 68 с.
 38. Склярів О. Д. Методика викладання курсу фортепiано. Формування i розвиток виконавчих навичок студентiв : Навч. посiб. для вищ. навч. закладiв культури i мистецтв. Х. : Харкiвська держ. академiя культури, 2002. 79 с.
 39. Таран І. М. Удосконалення майстерності читки нот з листа на уроках фортепiано

Науковий часопис. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 72. Том 2. : зб. наукових праць. М-во освіти і науки України. Нац. пед університет імені М.П. Драгоманова. Київ, Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 193-197.

40. Таран І. М. Методичні рекомендації «Динаміка у фортепіанних творах» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Івано-Франківськ, В-во ПП Голіней О.М., 2020. 56 с.
41. Тимакин Е. М. Воспитание пианиста. М. : Сов. композитор, 1984. 125 с.
42. Українська фортепіанна музика ХХ-ХХІ століття: в 3-х т. Упор. Т. Рощина. К.: Муз. Україна, 2018. 480 с.
43. Устименко Ю. С. Загальне фортепіано – шлях у велике мистецтво : навчальний посібник для муз. ф-ту. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2007. 104 с.
44. Устименко Ю. С. Фортепіано для всіх. Педагогічні роздуми : навч. посібник для муз. ф-ту. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2008. 112 с.
45. Цыпин Г. М. Обучение игре на фортепиано. 2-е изд. М.: Издательство Юрайт, 2018. 188 с.
46. Цыпин Г. М. Портреты советских пианистов. М.: Сов. композитор, 1982. 256 с.
47. Шмидт-Шкловская А. А. О воспитании пианистических навыков. М.: Классика XXI, 2015. 84 с.

Допоміжна література:

48. Аренський О. Фуга на тему «Журавель»
49. Бах Й.С. Адажіо (конц. обр. для 2-х фортепіано М.Готліба); Хорал . Арія
50. Бетховен Л. Три марші тв.45., Варіації на тему Вальдштейна; Турецький марш, Шість варіацій
51. Бізе Ж. Менует з музики до драми А.Доде «Арлезіанка». Дитячі ігри
52. Бородин О. Полька
53. Брамс Й. Угорські танці
54. Вебер К. Мазурка. П'єса тв. 60. № 4. Тема з варіаціями
55. Гаврилін В. П'єси для фортепіано в 4 руки: Мушкетери, Інтермеццо, Тореадори, Сон сниться, Передзвони
56. Гедіке А. Вальс тв. 12. № 1
57. Гендель Г. АLEGRO (Музика на воді). Пасакалія (сюїта соль мінор), транскр. М.Готліба, Кончерто грассо соль мінор
58. Глінка М. Полька. 24 уривки з опери «Іван Сусанін» обр. для фортепіано в 4 руки К.Сорокіна та В.Белова
59. Глієр Р. Гімн великому місту з балету «Мідний вершник». Фугета
60. Гріг Е. «Пер Гюнт». Сюїта № 1, № 2. Перекл. автора для 2-х фортепіано
61. Дебюссі К. Похід і танець з кантати «Блудний син» (пер. автора). В човні. Похід з «Маленької сюїти»
62. Кабалецький Д. Сюїта «Комедіанти» - Вальс. Гавот
63. Ляшенко Г. Три капрічіо
64. Мійо Д. Скарамуш (сюїта)
65. Моцарт В. Сонати для 2-х фортепіано. Фантазія фа мінор. Соната сі-бемоль мажор (для фортепіано в 4 руки)
66. Мусоргський М. Гопак з опери «Сорочинський ярмарок»
67. Парцхаладзе М. У цирку
68. Прокоф'єв С. Марш з опери «Любов до трьох апельсинів». Сцена «Монтеккі і Капулетті» з балету «Ромео і Джульєтта»
69. Пуленк Ф. Капрічіо
70. Равель М. Малагенья № 2 з «Іспанської рапсодії». «Моя матінка-гусиня» – П'ять

дитячих п'єс для фортепіано в 4 руки

71. Рахманінов С. Італійська Полька. Шість п'єс для фортепіано в 4 руки: Баркарола. Скерцо. Пісня. Вальс. Роман. Слава.; Баркарола з сюїти «Фантазія»
72. Свиридов Г. Романс з музичних ілюстрацій до повісті О.Пушкіна «Заметіль» перекл. І.Стучинської
73. Сен-Санс К. «Карнавал тварин»: Інтродукція і королівський марш левів. Слон. Кенгуру. Зозуля в глибині лісу. Антилопи
74. Фліс Б. Колискова
75. Чайковський П. Колискова з опери «Юланта». Варіації феї Драже з балету «Лускунчик»
76. Шостакович Д. Народне свято з музики до к/ф «Овід». перекл. І.Стучинської
77. Щедрін Р. Мазурка з балету «Анна Кареніна»
78. Щуровський Ю. Гумористичний танець
79. Ешпай А. Танець

Інформаційні ресурси

1. <http://libnote.ru/uchebniki/274-metodika-obuchenija-igre-na-forteplano-v-podgotovitel-nom-otdelenii-i-nachal-noj-shkole.html>
2. <http://pianomet.narod.ru/metodika.htm>
3. http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27851/
4. <http://intkonf.org/kolenko-k-i-osoblivosti-metodiki-vikladannya-forteplano-v-pedagogichnomu-koledzhi/>
5. http://myfortepiano.ru/kak_nauchitsja_igrat_na_pianino.html
6. <http://muzvolsk.narod.ru/new/kroshner/metodika.html>

Викладач _____

І.М.ТАРАН